

Ram elevernes energi!

Harriet Bjerrum Nielsen
Universitet i Oslo

CEFU konference 20.nov 2013:
Unges motivation i forandring

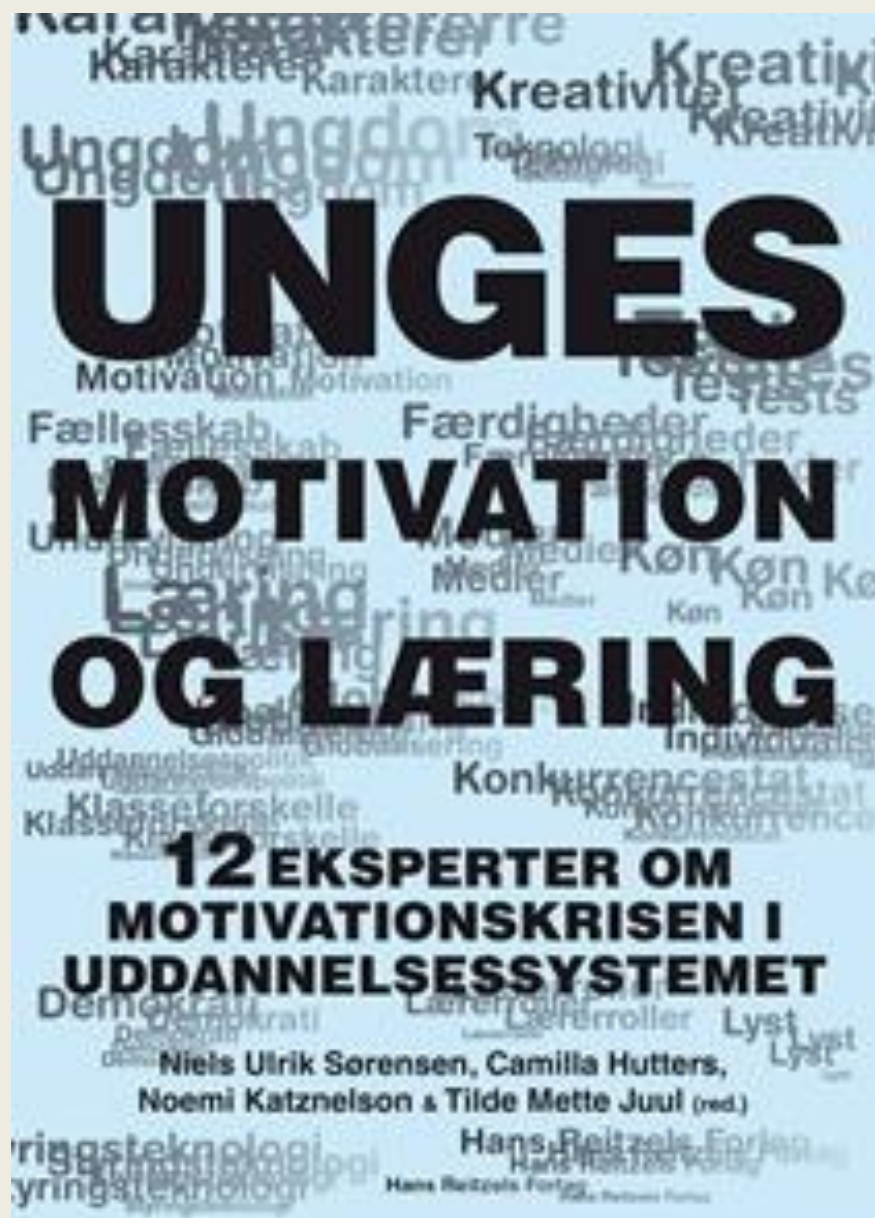

HARRIET BJERRUM NIELSEN

SKOLETID

PIGER OG DRENGE FRA
1. TIL 9. KLASSE

PROFESSIONS|SERIEN
AKADEMISK FORLAG

UNGES

MOTIVATION

OG LÆRING

**12 EKSPERTER OM
MOTIVATIONSKRISEN I
UDDANNELSESSYSTEMET**

Niels Ulrik Sørensen, Camilla Hutter, Noemi Katznelson & Tilde Mette Juul (red.)

Hans Reitzels Forlag

Hans Reitzels Forlag

1.klasse: Tøjdyr på arbejde

Mange børn har deres tøjdyr med i skole. Det gælder både piger og drenge (...) Astrid tager kontakt med Marte: "Hvad var det nu den hed?" [bamsen på Martes bord]. Astrid forlader sin plads og går over til Marte (...) Kaja har slæbt rundt på sin tøjgiraf flere dage i træk og holder den i det ene ben på bedste Peter Plys-manér. Nogle gange 'truer' hun smilende de andre børn med den. Emilies tøjdyr fortæller hende, at det vil være inde i frikvartererne og får lov til det, når Emilie selv går ud.

2.klasse: Vittigheder som fælles front

Drengene øver sig i klassen på de vittigheder, de har besluttet at fremføre ved aftenens forestilling for forældrene. Jacob fortæller sin for hurtigt, så ingen forstår den. Halvors vittighed om et grønt spøgelse, der bliver bange for en nordmand i lyserøde underbukser, høster derimod stor latter. Der er ingen, der forstår Lars' vittighed. Da det er Olas tur, diskuterer drengene indbyrdes, hvilken han skal tage. Det bliver en vittighed om en, der prutter. Kari [læreren] siger, at de jo var blevet enige om, at der ikke skulle være nogen vittigheder om tis og bæ. "Men prutter går an!" siger Tuva overtalende. "Den er meget populær, Kari!" istemmer Nora. Kari accepterer pruttevitsen.

4.klasse: Abstraktion og præcision

Astrid og Emilie taler sammen i formningstimen om den historie, de sammen skal skrive i norsk. Emilie mener, at det vil være morsomt, hvis historien begynder sådan rigtig kedeligt og langsomt og så slutter med et ordentligt "bang, crash, bum!" Astrid har også en idé: "Kan vi ikke også lave det sådan her: fru M. Ordret?" Emilie og de andre børn ler højt ved tanken. Men så skal det være M. Yrdet, for det hedder ikke, "at hun er mordet, men at hun er myrdet". Så det må hedde M. Yrdet. Astrid siger, at der jo også er en morder i historien, så han kan hedde hr. Morder. Hr. Morder og fru Myrdet eller nej – retter sig selv – fru M. Yrdet og hr. M. Order! diskuterer, om det ikke er lidt et navn, der siger, at man

Næsten alt hvad du gør vil vise sig
at være uvæsentligt, men det er
meget vigtigt at du gør det
(Mahatma Ghandi)

8.klasse: Karakterer og relationer

De skal ind én for én og have karakter for fremlæggelsen i naturfag. Jeg ser på dem, når de kommer ud: Ida kommer tavs ud, går hen til den stille pigegruppe og ser ud, som om hun er på grådens rand. Hun har fået 5 [6 er højeste karakter, O.a.] og synes åbenbart, at lærerens kritik var uretfærdig: "... og hvor skulle jeg vide det fra!" hører jeg hende sige. Pia slutter sig til dem, men vil ikke sige, hvad hun har fået. Nina kommer springende ud: "5!" siger hun glad til Emilie. Silje slutter sig til dem, og de andre råber: "Hvad fik du??" "5!" siger Silje glad. Catalena kommer ud. Ingen spørger hende, hvad hun har fået. Hun sætter sig ved et bord alene. Jeg spørger hende til sidst, og hun svarer 4 minus. En anden minoritetspige står lige så alene på den anden side af bordet, men de ser ikke på hinanden. Astrid kommer ud og slutter sig til den populære pigegruppe med Nia, Emilie og Silje. Hun er vred. "Jeg er skide ligeglad!," siger hun. Hun har fået 5 minus. Jeg læste for meget op – jeg syntes ellers, jeg kunne det så godt!

7.klasse: At blive set af læreren

Timen er forbi. Læreren siger, at de skal rydde op efter norsk – ellers henter han dem, når de er til formning! "Okay!" siger Astrid med et smil, "jeg skal nok rydde op, tror jeg da."

Læreren tager om Astrid og klapper hende på hovedet. Han spørger hende om noget med ondt i maven – "Nu fik du mig til at tænke på det!" svarer Astrid og spiller fornærmet. Lidt efter er læreren i gang med endnu et slagsmål med en af de mindre drenge i klassen. "Mishandling af elever," hylér drengen begejstret, og: "Kom igen!" Læreren bærer ham ud af klasseværelset – "Det gjorde satans ondt!" siger drengen begejstret. Amira kredser om dem – da hun får læreren i tale, viser hun ham, at hun kan kaste kridtet på plads på hylden under tavlen. "Jaa! Jeg klarede det!" siger hun til ham, da det lykkes, mens han ser smilende på hende. (...)

8.klasse: Faglighed og relationer

Samfundsfagstime. De skal de tegne nogle nye europakort – denne gang på fri hånd efter et atlas for at få alle lande placeret rigtigt. Emilie rejser sig og hjælper med at uddele papir. Læreren går ned for at hente sig en kop kaffe. Der arbejdes roligt ved alle borde, de låner hinanden blyanter og viskelæder. Nina og Emilie småsnakker om opgaven. Nogle drenge arbejder stille to og to. Da læreren kommer tilbage, spørger Nina: "Er det bare noget, vi har misforstået, eller ligger der et lille stykke Rusland i Baltikum?" Det viser sig at være Kaliningrad. Læreren studerer kortet og taler længe med Nina. Han "må indrømme", at han ikke har tænkt over dette før, og skriver på tavlen som lektie til i morgen: "Undersøg Kaliningrads geografiske situation i forhold til Rusland." O.k.? Ingen protesterer. "I fire eksemplarer," tilføjer læreren ironisk. Nina smiler til ham. De arbejder nu i fuldstændig stilhed.

8.klasse: At blive overset af læreren

Tuva siger, at hun ikke har nogen blyant med. Læreren siger, at det er deres opgave at have det rigtige skoleudstyr med. Han siger irriteret til hele klassen, "at jeg forstår overhovedet ikke, at man kommer til timen uden blyant". Tuva ser sur og opgivende ud, men siger ikke noget. Lidt efter spørger hun igen lavmælt, om hun må hente en blyant. Læreren svarer ikke. (...) Tuva er holdt op med at arbejde. Hun rækker forsigtigt hånden op, men tager den ned igen – ubeslutsom. Hun tager sig til hovedet, skjuler ansigtet i hænderne. Græder hun? Ja, hun græder. Læreren lægger ikke mærke til noget, småsnakker med klassen, hjælper de andre elever. Ingen lægger mærke til, at Tuva græder, selv om hun nu snøfter lavt, men hørbart. (...) Opgaverne samles ind. Tuva undskylder sit produkt, men ignoreres. Da vi går ud, spørger jeg Tuva, hvorfor hun blev så ked af det. "Robert overså mig," siger hun.

9.klasse: Gruppearbejde

En pigegruppe bestående af Julie, Tuva, Kristin og Ying. De fjoller og hyler og fniser. De fortæller mig, at der først skal være fremlæggelse efter jul, så det haster ikke så meget. Desuden kan de bare tage Tuva og trykke på 'on'-knappen, så kan hun tale i 20 minutter! Det ineffektive projektarbejde har måske også noget at gøre med fremlæggelsesformen – det kræver ikke så meget stof og eftertanke at tale i 10-20 minutter. Bare de har nok overheadplancher og eksempler, så er der ikke brug for så meget sammenhæng. (...) Oppe i klasseværelset siger læreren, at hun ikke er imponeret over deres indsats og evne til at udnytte tiden. De sidder bare og laller. Og ved dette projekt har de selv været med til at opstille betingelser og krav. "Nu må jeg også begynde at stille krav!" siger læreren. Alle er tavse, ingen forsvarer sig.

